

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Матеріали навчально-методичної конференції

Полтава – 2013

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ВДНЗУ «УМСА»
від 20 червня 2012 р., протокол №13

Редакційна колегія:

- проф.Ждан В.М.** – ректор академії, головний редактор
- проф.Бобирьов В.М.** – перший проректор з науково-педагогічної роботи,
відповідальний редактор
- доц.Шешукова О.В.** – начальник навчального відділу
- доц.Лещенко Т.О.** – зав.кафедри українознавства
та гуманітарної підготовки
- Нетудихата О.М.** – зав.навчально-методичного кабінету

ПРОБЛЕМИ МОБІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ І ВИКЛАДАЧІВ ЗА УМОВ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ <i>Дворник В.М., Тумакова О.Б., Баля Г.М., Рябушко Н.О.</i>	41
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ – СКЛАДОВА ЧАСТИНА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Дейнега Т.Ф., Рогуля В.О.</i>	43
РОЗВИТОК ІДЕЙ АНДРАГОГІКИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ <i>Демченко Н.М., Мішук К.О.</i>	44
КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ З ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ <i>Дубинська Г.М., Полторак Павлов В.А., Ізюмська О.М., Коваль Т.І., Лимаренко Н.П., Боднар В.А., Котелевська Т.М., Баштан Н.З., Сизова Л.М., Приймченко Н.О., Кириченко Т.С.</i>	46
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ <i>Дубінін С.І., Ващенко А.В., Пілюгін В.О., Улановська-Циба Н.А., Рябушко О.Б., Передерій Н.О., Овчаренко О.В.</i>	48
ДИСТАНЦІЙНЕ ІНТЕРНЕТ-НАВЧАННЯ – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РІВЕНЬ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ ІЗ ПРОПЕДЕВТИКИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ У ВНЗ УКРАЇНИ <i>Дубровіна О.В.</i>	50
ФОРМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ІЗ ПРОПЕДЕВТИКИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТОМ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ <i>Дубровіна О.В.¹, Горбаченко О.Б.², Митченко М.П.¹</i>	52
НАЦІОНАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ <i>Дудченко М.О., Артеменко А.Ф., Левченко Л.Ю.</i>	55
ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЗІ СВІТОВИМ І ЄВРОПЕЙСЬКИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ <i>Дудченко М.О., Васильєва К.В., Левченко Л.Ю.</i>	57
ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Ждан В. М.¹, Зазикіна Д. С.¹, Флегантова Б. Л.²</i>	59
ІННОВАЦІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ В УКРАЇНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ <i>Ждан В.М., Ткаченко М.В., Бабаніна М.Ю., Кітура Є.М., Штомпель В.Ю.</i>	61
РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У КРЕДИТНО-МОДУЛЬНІЙ СИСТЕМІ НАВЧАННЯ <i>Іваницька О.С., Іваницький І.О.</i>	63
ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ <i>Іщейкін К.Є., Гасєвський С.О., Потяженко М.М., Люлька Н.О., Хайменова Г.С.</i>	64
САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ФОРМА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХІВЦЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ <i>Іщейкін К.Є., Потяженко М.М., Люлька Н.О., Соколюк Н.Л., Настрога Т.В.</i>	66
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА -УМОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Казаків Ю.М., Петров Є.Є., Гольденберг Ю.М., Борисова З.О.</i>	68
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР - НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Кайдашев І.П., Селіхова Л.Г., Расін М.С., Борзих О.А., Дігтярь Н.І., Савченко Л.Г., Герасименко Н.Д., Мормоль І.А., Лаверенко А.В.</i>	70
ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ Й ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ» ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ <i>Капустянська А.А., Вахненко А.В.</i>	72
БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Каськова Л.Ф., Амосова Л.І., Карпенко О.О., Павленко С.А., Солошенко Ю.І., Бережна О.Е.</i>	74
ОСВІТА УКРАЇНИ В ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Каськова Л.Ф., Карпенко О.О., Андріянова О.Ю., Чуприна Л.Ф., Левченко Н.В.</i>	76
АНГЛІЙСЬКА МОВА – КЛЮЧ ДО ІНТЕГРАЦІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ МЕДИЧНИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ <i>Катеренчук В.І.</i>	77
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ – КРОКИ ДО МРІЇ <i>Катеренчук В.І.</i>	79
КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА СТАНДАРТ СТУДЕНТА І ВИКЛАДАЧА ЯК ПЕРЕДУМОВА ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ ВИМОГАМИ <i>Катеренчук І.П.</i>	82
ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ <i>Катеренчук І.П., Гуцаленко О.А., Єрмалінський Ф.О.</i>	84

6. Смирнов С.Д. Секреты хорошей и плохой учёбы студентов / С.Д. Смирнов // Психология в вузе. – 2003. – № 4. – С. 12–13.
7. Унгурян Л.М. Кредитно-модульна організація навчального процесу / Л.М. Унгурян, Н.С. Фізор, О.О. Черкашина // Медична освіта. – 2011. – № 4. – С. 81–83.
8. Фирсов А.Д. Болонский процесс в Украине: точка зрения // Траектория. – 2007. [Электр. ресурс] / А.Д. Фирсов – Режим доступа: http://www.trajectory.org.ua/analytics/education-viewpoint/bolon_proc.html.

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Ждан В. М.¹, Зазикіна Д. С.¹, Флегантова Б. Л.²

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»¹

Полтавська державна аграрна академія²

Висвітлені проблеми медичної освіти у вищому медичному навчальному закладі IV рівня акредитації в контексті європейського простору освіти і виховання української національної культури в лікарів-інтернів.

Ключові слова: навчальна програма, європейська освіта, інтерни, українська культура.

Основним результатом діяльності вищого навчального закладу є навчання і підготовка випускника, який здобув ступеневу вищу освіту і з використанням знань і практичних навичок, маючи здатність до самонавчання і самовдосконалення, володіє сучасними технологіями пошуку та обробки інформації, може використовувати знання в практичній діяльності лікаря.

Проголошення Україною курсу на євроінтеграцію вимагає підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових і загальноєвропейських стандартів із метою посилення конкурентоздатності вітчизняної вищої медичної освіти, оптимізації умов для міжнародної мобільності студентів-медиків і розширення можливостей українських медичних фахівців на вітчизняному і міжнародному ринках праці. Навчальна програма в додипломній і післядипломній підготовці спрямована на інтеграцію з методами навчання в європейському освітньому просторі.

Розв’язання проблем професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових і загальноєвропейських стандартів запропоновано в проекті наказу МОЗ України «Про затвердження Програми розвитку вищої медичної освіти до 2015 року». Шляхи і засоби виконання Програми залежать від роботи виконавців. Кафедра сімейної медицини і терапії ВДНЗ України «УМСА» вдосконалює підготовку лікарів-інтернів і лікарів-курсантів зі спеціальності «Загальна практика-сімейна медицина». Відомо, що якість навчання лікарів-інтернів і лікарів-курсантів залежить від кваліфікації викладачів, тому на кафедрі сімейної медицини і терапії відповідно до вимог Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України реалізується комплексна рейтингова система оцінки якості діяльності кожного співробітника кафедри.

Наводимо порівняння досвіду підготовки лікарів-інтернів у Великобританії з навчанням лікарів-інтернів на кафедрі сімейної медицини і терапії. У Великобританії лікарі-інтерни працюють самостійно в амбулаторії та виконують частину роботи сімейних лікарів, тобто консультують хворих і відвідують їх удома. Вони повинні фіксувати всі свої консультації та періодично робити їх відеозапис. В амбулаторії є спеціальна навчальна кімната з певною медичною літературою, де лікар-інтерн може самостійно навчатися у вільний від консультацій час. Лікарів-інтернів навчають лікарі-тренери амбулаторії. Для цього періодично в навчальній кімнаті відбуваються збори всіх лікарів амбулаторії, на яких лікарі-інтерни звітують про свою роботу, а лікарі-тренери беруть участь у обговоренні правильності дій лікаря-інтерна в роботі з пацієнтами. Практична робота лікарів-інтернів проводиться в медичних амбулаторіях. Амбулаторія також має спеціальну аудиторію з відеоапаратурою для встановлення (за необхідності) відеозв’язку з провідними спеціалістами з різних проблем медицини для проведення консиліуму в складних випадках.

На кафедрі сімейної медицини і терапії аналогічну роботу лікарі-інтерни проводять у Степнянській амбулаторії загальної практики – сімейної медицини Полтавського району. Головний лікар Степнянської амбулаторії, асистент кафедри, відповідно до розкладу занять проводить спільну роботу з лікарями-інтернами кафедри щодо надання первинної медичної допомоги місцевим жителям. Отже, досвід підготовки лікарів-інтернів кафедри сімейної медицини і терапії наближений до аналогічного у Великобританії.

Особливістю, яка відрізняє нашу медичну допомогу від англійської, є відповідальність лікаря за вимоги здорового способу життя від пацієнтів.

У Великобританії держава вимагає, щоб сімейні лікарі посилену увагу звертали на профілактичні заходи: контроль за надмірною масою тіла, зловживання алкоголем і тютюнопаління. Так, якщо хтось із пацієнтів кине палити, то лікар отримує премію. У разі, коли протягом місяця ніхто з пацієнтів не по-

збавився шкідливих звичок, лікар може заплатити штраф. Більше того, за відсутності порозуміння з пацієнтами лікаря можуть навіть позбавити ліцензії. Тому питання, чи ви палите, є першим, яке задають хворому на прийомі. Якщо серед пацієнтів є хворий на цукровий діабет, то лікар отримує додаткові гроші у випадку, якщо його пацієнт протягом року виконав обов'язковий 3-разовий контроль рівня глюкози в крові. Якщо це не було зроблено, то лікар не отримує плату, відповідно до цього наполегливо пропонується пацієнтові робити контроль рівня глюкози в крові. Такий прискіпливий контроль за здоровим способом життя пацієнтів має свої переваги в профілактичному напрямі стану медичної допомоги у Великобританії. Напротивагу цьому українській медицині властивий слабкий вплив рекомендацій лікаря на формування здорового способу життя пацієнтів.

На виконання законодавства та державних цільових програм із розвитку сімейної медицини в Україні з метою вдосконалення вивчення внутрішньої медицини авторським колективом кафедри створено двотомний навчальний посібник для студентів V і VI курсів вищого навчального закладу IV рівня акредитації, який відповідає сучасним державним стандартам. Назва посібників: 1 том - «Проблема ревматичних захворювань в практиці сімейного лікаря. Загальні питання»; 2 том - «Проблема ревматичних захворювань в практиці сімейного лікаря. Рання діагностика і лікування». У посібниках наведені матеріали з навчальних програм. Відповідно до програми навчальної дисципліни (5-й курс (змістовий модуль 2) – «Основи діагностики, лікування та профілактики хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини» і 6-й курс (змістовий модуль 3) - «Ведення хворих із хворобами кістково-м'язової системи та сполучної тканини») в посібнику наведені всі матеріали до засвоєння навчальної дисципліни. Провідною метою є доведення до студентів інформації про сучасні стандарти діагностики і лікування дегенеративно-дистрофічних захворювань опорно-рухового апарату. Запропонована методика профілактичних дій сімейних лікарів на ранніх стадіях формування хвороб кістково-суглобової, м'язової системи, що дозволить забезпечити найвищу ефективність лікування, профілактику тяжких ускладнень, а отже, збереже якість життя хворих. Навчальний посібник знадобиться студентам, інтернам, практикуючим лікарям зі спеціальностей «Лікувальна справа», «Медико-профілактична справа» і «Педіатрія». Книжковий фонд кафедри дозволяє лікарям-інтернам і лікарям-курсантам використовувати навчально-методичні розробки кафедри, сучасні посібники, монографії та періодичні публікації українських видавництв, кафедра має комп'ютерний клас, підключений до мережі Інтернет.

Відповідно до «Програми розвитку вищої медичної освіти до 2015 року» пропонується запровадження дистанційних форм підготовки і безперервного професійного навчання лікарів та процесу інтеграції до європейського освітнього простору. Сучасні умови сімейної медицини, необхідність виконання законодавства та державних цільових програм із розвитку сімейної медицини та у зв'язку з запровадженням у Полтавській області ефективної системи підготовки сімейних лікарів на післядипломному етапі, поєднання навчально-науково-методичної діяльності з практичною охороною здоров'я, науково-інноваційний супровід вимагають створення в області єдиного реєстру лікарів загальної практики-сімейної медицини. Задля цього кафедра звернулася з відповідним листом до кожного головного лікаря 25 лікувально-профілактичних закладів Полтавської області з пропозицією проводити дистанційне навчання сімейних лікарів і телеконференції для них.

Науково-інноваційна діяльність у сучасному вищому навчальному закладі має бути спрямована на засвоєння нових знань із їх подальшим використанням у навчальному процесі та навчання лікарів-інтернів комерціалізації здобутої інтелектуальної власності. Лікарі-інтерни відповідно до планів індивідуальної наукової роботи проводять наукові дослідження. Щорічно на підсумкових конференціях молодих учених лікарі-інтерни виголошують доповіді про результати виконаної наукової роботи.

Вища освіта має відігравати важливу роль у сприянні соціальній єдності, зменшенні нерівності, підвищенні рівня знань, умінь та компетентності в суспільстві. Політика має бути спрямована на максимальне розкриття потенціалу людей із точки зору їх особистісного зростання та внеску в стале і демократичне суспільство знань. Оскільки у ВДНЗ України «УМСА» навчаються студенти з багатьох країн світу, створюється необхідність розкривати культуру українського народу. Лікарі-інтерни на кафедрі готують і проводять тематичні зустрічі за темами, присвяченими видатним діячам Полтавщини: 170- річчя з дня народження Миколи Лисенка; поезія Василя Симоненка. Запланована зустріч з онуком Василя Кричевського Лінде Дункан Василем - громадянином Венесуели, який навчається на 1 курсі архітектурного факультету Національного технічного університету імені Ю. Кондратюка, з лікарями-інтернами факультету післядипломної освіти.

Список використаної літератури

1. Ткаченко В. І. Досвід організації роботи амбулаторії сімейної медицини у Великій Британії / В. І. Ткаченко // Сімейна медицина. – 2010. - № 1. – С. 48-50.
2. Трансфер технологій та інновацій: інноваційний розвиток та модернізація економіки// Матеріали VI Міжнародного Форуму.- К., 2012.-328 с.
3. Кучумова Н. Порівняльний аналіз реформування системи вищої медичної освіти в німецькомовних країнах Європи та в Україні. - [Електронний ресурс]. - <http://conferences.neasmo.org.ua/node/529>
4. Проект наказу МОЗ України "Про затвердження Програми розвитку вищої медичної освіти до 2015 року". - [Електронний ресурс]. – http://www.moz.ua/ua/portal/dn_201012227_p.html